ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան **60** դրչ. վեցամսեայ **30** դրչ. Եռամսեայ **20** դրչ. — ԳԱԻԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան **80** դրչ. Վեցամսեայ **40** դրչ. Եռամսեայ **25** դրչ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան **22** *ֆր.* Վեցամսեայ **11** *ֆր.*:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien **DZAGHIK**

Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ
ՕՐԱԳԻՐ

"زاغيق" ارمنيجه يومى وسياسى غزتەدر

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Կալաթա, Գուրշունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱՍԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն ընդդրկակցութիւն պէտք է *հակիրճ* գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի *տրուիր* :

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԸ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 327 ☛ "ԾԱՂԻԿ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ ☚ 18 ԱՊՐԻԼ 1902 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ԲԱՐՔԵՐ ՈՒ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐ

ՀԱՆԴԵՐՁԻՆ ՏԱԿ

Պէ՞տք է ներքինին զոհել արտաքինը, երեւոյթը։ Պէ՞տք է որ արտաքինը զերակշռէ ներքինին վրայ։ Ձատկի եւ Ծնունդի առ նախան օրերուն, միշտ այս տեսակ հարցումներ կը լսէրին մարքիս մէջ, երբ եկեղեցիները, փողոցները, աղուն անդին կը հանդիպիմ ամէն տարիքէ ու սեռէ անձերու, որոնք կարելի խնամքը ի գործ դրած են, վերկելու համար երեւոյթը. ինչպէս սովորութիւն է ըսել։ Երեւոյթը վերկել՝ ֆրանսերէն լեզուի մէջ եղած բացատրութիւն մը, որ չեմ դիտեր թէ առաջին անգամ ե՞րբ մեր լեզուին մէջ մուտ դուած է. բայց սա յայտնի է որ այդ երկու բառերուն տակ ամբողջ վարդապետութիւն մը, իմաստասիրելու եղանակ մը խտացած է, զոր չեմ սիրած։ Արդեօք ասնո՞ր համար որ այդ վարդապետութեան մէջ տեսակ մը կեղծաւորութեան հոտ կ՝առնեմ, կեղծաւորութեան մը, որ չմատնուելու, զաղտնի մնալու համար լուս մը պաշտպանուած է. չէ՞ մի որ երեւոյթը վերկուած է արդէն։

Ամէն Ծնունդի եւ Ձատկի օրերուն միշտ միաքս ակամայ երեւոյթի եւ ներքինի ընդհանրիկ խնդրին կ՝երթայ եւ երբեք չեմ կրնար որոշ եղրակացութեան մը յանգիլ, թէ ինչո՞ւ համար մարդիկ, որոնք տարուան մէջ կարգ մը տնական օրեր ամամանած են, արտաքին երեւոյթով նորոգուելու, սովորականէն տարբեր, սովորականէն վեր բան մը երեւալու, մինչդեռ տարեդարձ մէջ չեն ամամանած օրեր ալ, ուր նոյն այդ մարդիկը ուղղին, պէտքը ղդան իրենց սովորական լարքերէն, սովորական դաղափարներէն վեր վիճակ մը ունենալու։ Ու այս տեսակ պարագաներու է ուր կը ցաւիմ, երբ կը համոզուիմ թէ մարդուս բարքերը եւ դաղափարները որքան ա՛լ հինցած ըլլան, կարելի չէ զանոնք նորերով փոխարինել, ինչպէս սովորութիւն է ընդհանրապէս ասլեղին մէջ մէկ կամ երկու անգամներ նորոգել, դեղեցկացնել մեր արտաքինը։

* * *

Արտաքինին, հանդերձին ներքինը, մարդը դասողներուն թիւը անհամեմատ կերպով աւելի մեծ է, քան թէ անոնց, որոնք ներքինը, մարդը կը դասեն արտաքինին, հանդերձէն բոլորովին անկախ կերպով։ Եւ բաղմոց ձայնը որ ճչմարտութեան ձայնը պիտի ըլլար, ո՛րքան անիրաւ է այս պարագային ալ, քանի որ բաղմաց ձայնը ճչմարտութեան ճիշդ հակառակը եղող ձայնն է որ կ՝ըլլայ։

Ձատկի առաւօտն, եկեղեցիին մէջն եմ։ կը դիտեմ մէկը, որ տակաւին նախորդ օրը կատարած իր աղտոտ գործառնութիւններէն վերջը, հիմա, վերէն վար մաքուր հագուած ու չնորհքով երեւոյթ մը ստացած, կեցած է հոն. կրցած է իր երեւոյթը վերկել. ամէն բան պարտկել իր Ձատկի հանդերձին տակ։ Անոր ճիշդ քովիկը ուրիշ մը կայ բաղկատարած, առանձինին հակապատկերը, որ չորեքշաբթի լոր օրերուն կրած դդեստն է, զոր հիմա ալ կը կրէ, խեղճը չէ կրցած վերկել երեւոյթը. կը ճանչնամ զինքը, բազմանդամ ընտանիքի մը բարի հայրն է, մինչդեռ առջինն ալ զոր նմանատիպ կը ճանչնամ, դեռ նոր կեղծ անանկութիւն մը յայտարարած, չատերուն իրաւունքը իւրացուցած է եւ իր անչափահաս եղբայրն ալ բեռ ձգած ուրիշներուն վրայ։ Կը մտածեմ թէ երբ այս մարդիկը քով քովի երթան փողոցի մը մէջ, ուր հանդիպողները զիրենք չեն ճանչնար, աղնուատոհմ, պատուաւոր անձնաւորութիւն մը պիտի կարծեն վերէն վար մաքուր ու վայելուչ կերպով հագուողը, իսկ միւսը խելագ մը, որ, բնական է, պատուաւոր ընկերութեան մը մէջ չի կրնար մուտք ունենալ։ Տեսա՞ք թէ ո՛րքան անիրաւ ու անարդար է ընդհանուրին դատաստանը, որ երեւոյթին կապուած կը մնայ, անդէտ մնալով ներքինին, որ հակադրութիւնն է յաճախ արտաքինին։

Երբ հանդերձէն բարոյական աշխարհին դառնանք, հոն ալ չէ՞ մի որ երեւոյթը փրկուը մեծ դեր մը կը խաղայ Անհատներու յարաբերութեան մէջ, երեւոյթը փրկելու դործին քաղաքավարութիւն եւ չողոքորթութիւն անուանները կը տրուին։ Ընկերութեան մը մէջ դիրք մը չի կրնար ունենալ այն մարդը, որ իր բնական անկեղծ հակումներուն զաւակը ի՛ուզէ մնալ միշտ. քաղաքավարութիւն պէտք է ընել, ուրիշ լեզուով պէտք է չողոքորթել։

Երբ այս բոլորը միտքս կուգան տամայ կը խորհիմ թէ ցնցոտիներու, վէրատահութիւն չներչնչող երեւոյթներու ներքեւ քանիներ կան ազնիւ ու վեհանձն, որոնց նմանները պէտք է փնտռել, դանելու համար խնամուած արտաքինով մարդոց մէջ։

Արտաքինէն ներքինին վրայ նախապաշարումը զօրաւոր տկարութիւնը եղած է մարդոց. զգեստէն միշտ հետեւցուցած ենք անհատը, մաքուր հանդերձին տակ մաքուր սիրտ եւ անբիծ հոդի ուզած ենք նշմարել։ Ու տարածուած է արտաքինէն դասելու այս սկզբունքը, տարաղէն միշտ հետեւութիւններ հանած ենք, հաւատացած ենք, օրինակի համար, թէ աքսմին տակ միշտ աստուածավախ, ժողովրդասէր պաշտօնեան կայ պահուըտած։ Իրականութեան մէջ սակայն, որքան յաճախ եղելութիւնները եկած են մեր երեսին զարնելու մեր մտածելու, դատելու սխալ կերպը, սակայն մեր անխախտելի տկարութիւնը միշտ մնացած է անոնցմէ, հաստատ ու անդրդուելի ապառաժներուն պէս վեր, որոնց վրայ տարիներով կը խաւժեն ու փչրին ալիքները, հազիւ անռնցմէ մէկ թեթեւ խաւ մը կարենալով իրենց հետ տանիլ։ Ձմտատուիներն ալ այդ կատաղի բայց անզօր ալիքներուն պատկերը չե՞ն ներկայացներ՝ հանդէպ մեր բարքերուն ու դաղափարներուն մէջ հաստատուած անդրդուելի նախապաշարումներուն, որոնց վրայ տարիներով կը փչրուին ճչմարտութիւնները, հազիւ անռնցմէ թեթեւ խաւ մը մաչեցնելով։

* * *

Բանի որ արտաքին երեւոյթին եւ ներքինին այնքան յաճախ իրարու հետ հաշտ չերթալուն վրայ է խօսքը, չեմ կրնար դրաժարիլ քանի մը դիտողութիւններ ընելէ տգեղ սովորութեան մը վրայ, որ տարին երկու անդամ Ծնունդին ու Ձատկին, ամենուրեք, եկեղեցիին մէջ այնքան օրքան տուները եւ փողոցները կը պարզուի մեր աչքին։ Աղքատ մանուկներն են անոնք որոնք ձրիարար մէկ մէկ ձեռք դդեստ ընդունած են Թաղական Խորհուրդէն, ամէնքն ալ մէկ կաղապարէ եւած, մէկ ձեւ, մէկ դոյն, որոնք համադդեստ չափ իրարու նմանելով, իրենց վրայ ձրի եղած ըլլալու դրոշմը կը կրեն։ Ես կը կարծեմ թէ այդ աղոց համար, ձրի հագուստ հագնելնուն դասակնիքը իրենց վրայ դրոշմել ըսել է ատ։ Մենք որ այնքան հետամուտ ենք երեւոյթը փրկելու, ինչու՞ հոդ չենք տանիր որպէս զի Ձատկի եւ Ծնունդի ծոներուն առթիւ ալքատ աղոց տրուած մեր դդեստները իրարու նման չըլլալով, ձրի կերպով իրենց բաժնուած ըլլալու դատապարտութիւնը չկրեն անոնք։ Կը կարծէք որ պղտիկները պղտիկ ալ արժանապատուութիւններ ունին։ Ես համոզուած եմ որ ներքին, թաքուն վիշտ մըն է իրենց նոր դդեստը, այն աղոց համար, որոնք միօրինակ կերպով հագուած «կարծել թէ իրարու համար ծնած ըլ» «լայինք Անհատատալի, անկարելի բան «մըն էր պարզապէս մեր մրմնջիւնը։ Բա» «ւական է մինչեւ հիմա որչափ որ հա» «ւատացինք անհատատալիին ու անկարե» «լին յօսացինք։ Սիամիներնք։ Հաւատայ «որ մինչեւ հիմա քեզի խնայելու համար «քանի մը անգամ մերժեցի պատեպս ու «դիրքիս յարմար ամուսնութիւններ, սա» «կայն վերջապէս տղիկա չէր կրնար տե» «ւել. վերար կը խաղկինք փոխադարձա» «բար, այսինքն ինքզինքնիս կը խաբկինք, «հետեւաբար օր մը՝ ուշ կամ կանուխ՝ ի» «րականութեան հետ դէմ առ դէմ պիտի «դայինք կամայ ակամայ. ուստի խորհե» «ցայ թէ լաւագոյն էր ուեւլի առաջ չդա» «յած, . . . անդարմանելի յանցանքի մը «տեղի չտուած, փակել այդ հատորը։ «Վաղը պիտի նշանուիմ ընկերային վիճա» «կիս ըստ ամենայնի յարմար հանդամանք» «ներով օժտուած օրիորդի մը հետ Միւ» «ւս այսօր վարանեցայ այս լուրը քեզի «տալու, բայց հարկին առջեւ ամէն բան «տեղի կուտայ։

«Մեր յարաբերութիւնները պէտք է «խղճին վերջնականապէս ինդ տուած «դէպարեղնները արդէն նախատեսու» «թեամբ, ակամայ քեզ պատճառելիք «վշտիս իրր փոխարինութիւն տուած էի, «ներելու համար, հանդարտ սրտով, իրր բա» «ցարձակ իրաւունքդ կրնաս պահել զա» «նոնք։ Ամէնքը մէկ քեզի բաղդ մը չընե» «ղան, տխո՞ւր ու սրտառուչ կեղծ թատրոնները ճիշդ հակառակը, կեանքի թատրերումին վրայ վարագոյրը իջեր էր յանկարծ եւ զաւեչկին եւոքը կը սկսէր ողբերդութիւնը, իրակա՛ն, սրտակեղեք, անդո՛ող ողբերդութիւնը։

Արմինէ կ՝ընդունէր հարուածը այնքա՛ն անակնկալ, այնքա՛ն կատաղի որ չանիը նշանակութիւն չունէր անոր քովը։

—Հրանտ ա՛լ, Հրա՛նտ ալ . . . Ո՛չ Աատուած իմ . . . ան ինչպէ՞ս կրցաւ խաբել զիս, խաբե՛լ զիս . . . ապատո՛ւհի ըլլալուս համար . . .

Այս վերջին մտածումը մանաւանդ կը կատղեցնէր զինքը, կոր կոր կ՝ընէր սիրտը. սպասուհի ըլլալուն համար խորտո՛ւմ։

Ահա պարունակութիւնը այն նամակին զոր ժպտուն թուփերուն, անուշաբոյր ծաղիկներուն մէջէն առնելով, պարտէզին մէջ հագնեցող կարդալէ հետքը, չանիաման, հազիւ ինքզինքը անհնակը նետած էր չնչահատ ու կիսանուաղ։

«Արմինէ՛,

«Կը ցաւիմ ըսելու թէ մեր սիրոյ երա» «ջը ցնդեցա՛ւ. եւ այսօր քեզ անուշ բան» «դադուչանքդ սթափեցնելու հարկին մէջ» «կը գտնուիմ։ Տղայութիւն էր արդէն «հաւատալ թէ ես կարենայի քեզի հետ «ամուսնանալ. մտածէ՛ մեր ծնունդը, մեր «կացութիւնը, մեր դիրքը որքա՛ն հեռու «դած են միմեանց իրարմէ։ Խենթութիւն էր

«լոե չափ արժէք ունին, հետեւաբար այդ «մասին դանդաեւելու առիթ պիտի չունես։ «Նաեւ Հիմա վերջին խնդիրք մը ունիմ «քեզնէ. նամակներս, ամբողջապէ՛ս, կ՝ուզեմ որ ծրար մը ընդդրկ ինձի վերադարձնես։ «Արմինէ՛, եթէ երբեք սիրած «ես զիս, ասիկա յանուն այդ սիրոյն կը «խնդրեմ քեզմէ, յուսալով որ չե՛ս մերժեր, քանի որ ինձմէ լսածնուելէ ետքը «նամակներէս ալ բաժնուիլ մեծ զոհո» «ղութիւն մը չէ որ կը պահանջէ։ Նա» «մակներս 47 հատ են. գարձեալ կը կըրկնեմ Արմինէ՛ բարի աղջի՛կ, քեզ քիչ մը «ատեն զոհէ երջանիկ ընելուս փոխարէն «կատարէ այս խնդիրքս. զանոնք ա» «մէնքն ալ ծրար մը ընդդրկ դիր մեր «ծանօթ թաքստոցը. այսուհետեւ ա» «նոնք օդուտ մը չունին քեզի, ընդհա» «կառակը անոնց դոյութիւնը կրնայ վնա» «սակար ըլլալ մեր երկուքին ալ ապա» «գայ երջանկութեան։

«Կ՝երդնում որ ամենեւին քեզ խաբե» «լու մտադրութիւն չեմ ունեցած, բայց «կը հակնաս անչուշտ որ անկարելիին «առջեւ ինձի կը մնար տեղի տալ. ուստի «ներէ եւ մոռցիր զիս։ Ահա վերջին նա» «մակս եւ վերջին խօսքս»

«ՀՐԱՆՏ»

Ծայրէ ի ծայր թոյն։

Այս չանիը Հրանտի տկարութիւնը կերպաս էր։ Ուղեղով վերջնական քան մը ընել, մէկ խօսքով, վճռական կերպով հա» «մոզել Արմինէն իրենց յարաբերութեանց չարունակութեան անկարելիութեան, երբ» «կար բարակ խորհրդածութիւններէ յետոյ այս ահռելի հրաչակերտը արտադրած էր իր յուզեղուկ խելապատակը։

Ինչ հակասութիւններ . . . ինչ հայհոյութիւններ այս նամակին մէջ. եւ ո՛չ իսկ խորհած էր հարուածին սաստկութիւնը մեղմել. ըսածին պէս նչանուելու վրայ ըլլալով ծնողքին ստիպման վրայ, հիմա իր բաղձանքը եղած էր ընդհատել խզել իր յարաբերութիւնները այդ սպասուհի աղջկան հետ։ Զայն համոզելու անհերքելի փաստ մը դտած ըլլալ կարծած էր սէրը երազի նմանցնելով։ Եւ իր դրած նամակները անոր ձեռքին մէջ այլեւս վտանգաւոր նկատելով զանոնք ձեռք անցնելու տենչանքին խօլ թափերը հակառակութիւններուն ամէնէն ծիծաղելին ու միանդամայն ամէնէն ցաւալին կը դարձեր, այսինքն զանոնք ետ կը խնդրէր յանուն սիրոյն, յանուն այն սիրոյն զոր կը ծաղրէր, խենթութիւն կը համարէր, երազ մը, բանդագուշանք մը կ՝անուանէր։

Տկարութիւն. մաքի տկարութիւն. սրտի տկարութիւն. նկարագրի տկարութիւն։

ՓԱՅԼԱԿ

(Շարունակելի)

ԱՐԴԻ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐԸ

(ԶՈՐԲՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՅՕԴՈՒԱԾ)

Մեր այդ աչխատութեան մէջ, Ջանաչած ենք, որքան կարելի է, ամէն կէտերու համար ալ ածանդել այն կանոնները, որոնք իրենց կողմը ունին դրողներու մեծամամնութիւնը, եւ երբեք չենք մտցուցած լեզուին մէջ կանոն մը զոր չինած ըլլանք անսովոր դործածութիւն մը ընդունել տալու նպատակաւ, ինչպէս ըրած են Ռուսինեան եւ ուրիշներ։ Երկարամեայ աչխատութիւն մը սակայն հարկ եղած է ամփոփելու համար այն դիտողութիւնները զոր կը ներկայացնենք այս Գ. տարւոյն մէջ, հետզհետէ զանոնք սրբադրելէ ու բարելաւելէ ետքը։ Տարակոյս չունինք թէ այդ դործին երկրորդ տպադրութեան ժամանակ ալ նորանոր դիտողութիւններ պիտի ունենանք տակաւին հոն մացնելիք զոր փորձառութիւնը տուն պիտի տայ մեզ։ Առ այժմ ուչադրութիւն կը հրաւիրենք հետեւեալ երկու կէտերուն վրայ, որոնք այս դործին տպադրութեան միջոցին կամ ետքը մեր ուչադրութիւնը դրաւած են։

Ա. Բարդութեան եւ ածանցման մէջ, կորուստան կանոնին վրայ խօսելով չենք նչանակած հետեւեալ կանոնը, որ արդիպէ նոր դիտողութեան մը։ «Ուս» մասնիկով վերջացող բոլոր ածանցեալ բառերը, երբ կրկին անգամ ածանցուին կամ բարդուին, չեն ենթարկուիր կորուստան կանոնին. այսպէս կը գրենք «ուսուցմնական» (եւ ոչ ուսմնական), «ըուրդմնաւէտ», «յուղմնալից», եւլն։

Բ. Վեցերորդ փորձին տպադրութենէն յետոյ, դոյականներու հոլովմանց պատկերը տպադրած ժամանակ, դիտած ենք որ «եղ» եւ «բեռ» բառերը բացառականի եւ գործիականի մէջ կ՝ըլլան «եղէ», «բեռէ», «եղով», «բեռով», մինչդեռ «դուռ», «թոռ», «լեռ» (որոնց յոգնակին կ՝ըլլայ «դուռ»ներ, «թոռ»ներ, «լեռ»ներ), կ՝ըլլան «դռնէ», «թոռնէ», «լեռնէ», «թոռնով», «լեռնով» եւլն։ Այս տեսակէտով է որ հոլովմանց պատկերին մէջ «եղ» եւ «բեռ» բառերուն իրր յոքնակի ցոյց տուած ենք «եզ»եր, «բեռ»եր, մինչդեռ 223րդ կանոնին մէջ, նչանակած էինք «եզ»ներ, «բեռ»ներ։ Տարակոյս չկայ որ այս երկու ձեւ յոքնակիներն ալ կը դործածուին, սակայն մեր յիչած պատճառաբանութեամբ նախընտրութիւն պէտք է տալ «եզ»եր «բեռ»եր ձեւերուն, որոնք աւելի սովորական են արդէն։

* * *

Այս Գ. Դրքին մէջ հին եւ նոր հայ հեղինակներէ քաղած ենք 17 հատուած,

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹՈՐԹՈՆԸ (3)

ՎԵՐՋԻՆ ՆԱՄԱԿԸ

(ՆՈՐԱՊԷՊ)

Ի՜նչ հակապատկեր այս երկու էակներուն մէջ։

Հէք աղջիկը, առանց լնաւ բուն նըպատակէն կասկածելու, որքա՛ն զոհ եղաւ երբ առաջին անդամ փոքրիկ սիրուն մանի մը նուիրեց իրեն Հրանտ, իբր . . . սիրոյ յատկանչական դրաւական(?)։

«Պաշտպանէ Հրանտս, բաւ, որքա՛ն բարի, որքան փափկանկատ ես»

Ինք արդէն քանի մը անդամներ, իր քանի ժամերէն զղնաչով, փոքրիկ ձեռագործ նուէրներ պատրաստած էր առ նոր համար։

Հեռագեաէ, օդ, ապարանչան եւլն, մէկ քանի ուրիչ զոհարեղէններ ալ հնտեւեցան առաջինին, սակայն Հրանտ —որ առաջին նուէրին Արմինէին յոյժ տուած տրախտութեան զլխաւոր չարժառիթ կարծած էր ազատանդին գեղեցկութիւնն ու արժէքը— զարմանքով դիտեց թէ աղջիկը մտածկոտ, երբեմ դժկամակ երեւոյթով կ՝ընդունէր հետզհետէ աւելի թանկագին նուէրները։

Անհաւասիկ իրենց սիրավէպը։

* * *

Իսկ հի՛մա . . . վերջին արարուա՛ծն

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ՀԱՐԳԱՆՔ ԵՄ

Մարդուկը զբաղած է եղեր, ոչ ո՛ք կրնայ բան մը ըսել։ Տէր Հայրը զբաղած ըլլալուն համար չի կրնար եղեր առ այժմ խոստովանցնել եւ կը հրամայէ խոստովանութեան եկողին որ իրիկունը գայ, հետեւեալ օրն ալ, որովհետեւ, առաուն չի կրնար, քանի որ առջի գիշերուընէ քնատ պիտի մնայ։ Բանանային մէկը, չեմ գիտեր ո՛րը, այս առաքելութիւնները ըրեր է իրեն խոստովանելու եկող մարդու մը։ Բայց չկրցայ հասկնալ թէ, քանանայ մը զատկական օրերով մարդ խոստովանցնելէ առելի կարեւոր ի՛նչ զբաղում կրնայ ունենալ եւ որովհետեւ յայտնի է մեր քահանաներէն չատին ի՛նչ մեղկ, ի՛նչ անհոդ, ի՛նչ իրենց պաշտօնին անդիտակ մարդիկ ըլլալը, առանց այլեւայլի ենթադրելու որ այդ ականարկուած քահանային խոստովանցնել չուզելուն միակ պատճառը թերեւս եղած ըլլար այն հրաւէրը, զոր չիչեալը ընդունած էր նոյն իրիկունը երեկոյթի մը ներկայ գտնուելու համար։

Արդէն քահանաներու ամէն տեսակ քննադատելի արարքներուն վրայ այնչափ խօսուած ու գրուած է որ, ապահովօրէն այդ դասակարգը, ա՛լ վարժուած ի՛ւրեւայ, ու ականջին չուրի ձայնի պէս կը հնչին ամէն կողմէ եղած դիտողութիւնները։

Եւ սակայն ցաւալի է որ չեն նչմարիր թէ այսպէսով յարդանքի չարունակական նուազում մըն է որ տեղի կ՝ունենայ ժողովուրդին մէջ՝ հանդէպ իրենց, եւ թէ կրնայ օր մը, քահանաներուն՝ ժողովուրդին վրայ իրենց ունեցած բարոյական բովանդակ ազդեցութենէն զրկուելուն տեղի տալ։

Բահանաներուն կ՝ինայ ամէնէն առելի մտածել այս բանը։ Բահանաներու գոյութեան հետ կապուած պէտք է ըլլայ արժանապատուութիւնը ամէնէն առաջ, չմոռնալով որ արժանապատուութիւնն կը բղխի նաեւ պարտաճանաչութիւնը, ուղղամտութիւնը եւ գիտակցութիւնը։

.Բ. Շ

ՔԱՂԱՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅ ԳՅՈՒՂԱՑԻՆ ԵՎ ՀԱՅ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ինչպես ամեն ազգի գյուղացին ու քաղաքացին, ունեն իրենց առանձին շահերը, որոնք ոչ միայն չեն հակասում իրար, այլ ընդհակառակն, միմյանց լրացնում են։ Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն նաև ընդհանուր շահեր, որոնք ամենից առաջ պահանջում են, որ նրանք միասին գործեն։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր թշնամի, որ ամենից առաջ ուզում է նրանց իրարից բաժանել, որպեսզի հեշտությամբ կարողանա ոչնչացնել նրանց։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր հայրենիք, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին պաշտպանեն իրենց հայրենիքը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային մշակույթ, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին պահպանեն իրենց ազգային մշակույթը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային պատմություն, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին պահպանեն իրենց ազգային պատմությունը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային ապագա, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին կերտեն իրենց ազգային ապագան։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային ոգի, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին պահպանեն իրենց ազգային ոգին։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային կյանք, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին ապրեն իրենց ազգային կյանքը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային մահ, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին չմեռնեն իրենց ազգային մահը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային հարություն, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին հարություն առնեն իրենց ազգային հարությունը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային հավիտենություն, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին հավիտենանան իրենց ազգային հավիտենությունը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային աստված, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին աստվածանան իրենց ազգային աստվածը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային սատանա, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին սատանայանան իրենց ազգային սատանան։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային դրախտ, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին դրախտանան իրենց ազգային դրախտը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային դժոխք, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին դժոխքանան իրենց ազգային դժոխքը։

Հայ գյուղացին ու հայ քաղաքացին ունեն ընդհանուր ազգային Աստվածաշունչ, որ ամենից առաջ պահանջում է, որ նրանք միասին աստվածաշնչանան իրենց ազգային Աստվածաշունչ

կան հիւանդանոցը տարուեցաւ։ Ցոյս կ'կայ որ կարճնայ ապրիլ։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ.—Մանասթըրցի Ա. Լէքսի անուն մարդ մը՝ որ Դալաթիա Խանչերլի խանը կը բնակի եղեր, երկկ տասը Շիշլիի Պալկար հիւանդանոցին կողմը կասկածելի երեւոյթով մը պատած տանն հնծեալ-ոստիկան Ահմէտ էֆ. կը ձերբակալէ զայն Եւ վրան փնտռելով երկար դործիք մը, երկու մարճեր, երկաթի կտոր մը, տասնը չորս հատ արծաթ քսան փարանոց, երկու քառորդներ կը գտնէ։ Հարցաքննութեանց ատեն Ալէքսի խոստովաներ է թէ ինքը արծաթ քսան փարանոցները ծեծելով խոշորցնելով, քառասունոցնոց տեղ կը դնէ եղեր եւ թէ քանի մը անգամներ յաջողեր է։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—երեկ գիշեր ժամը երեքին Օտունպազարու, Բէրէստէֆլիլերի մէջ դամ ծախող Ցովհաննէս աղայի խանութէն հրդեհ ծագեցաւ, բայց չորս կողմէն թափած օդնութեանց միջոցաւ չուտով կարելի եղաւ մարել։

* * * Առջի օրը Էյրէն Բէօյի մէջ Պէքիր ագայի բնակած տունն ալ բռնկեցաւ բայց առանց թող տալու որ տարածուի չուտով մարեցին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

(Մեր մասնաւոր Թղթակցէն)

Էքմէքճեանի պարագան.— 60 ոսկիի զեղծումին ղուրզը.—Գաւ. Ժողովին ճնշտը.—Դիտողութիւններ մեկ երկու որոշումներու մասին։

Ապրիլ 5ին, ուրբաթ իրիկուն, տեղի ունեցաւ գաւառային ժողովոյ նիստը, օրակարգ ունենալով Ա. խնդիր հաչուական եղծման. Բ. ընտրութիւն պակաս ժողովականներու։

Ա.—Հաչուական զեղծում.—Այս մասին ընթերցողին դաղափար մը տալու համար կ'արժէ համառօտ պատմութիւնը ընել։ Խնդիրը երկու տարուան հաչուական քննութիւն մըն է, որուն մէջ մանուածոյարար մէկը որ երկար տարիներ ժողովրդին վըստահութիւնն ու համակրանքը վայելելով, չատ մը կարեւոր պաշտօններ ունեցած է, եղած է նաեւ տեսուչ ազգ դպրոցին, կը դատապարտուի, կ'ամբաստանուի իր իրաւցընող մը 60 ոսկիէ աւելի գումարի մը, զանազան հաչիւններու մէջ։ Իրեն եւ ուրիշ մէկ երկու հոդիի համար չատոնց այդ լոսգները կ'ըլլային. մարդիկ որոնք մոնտիոլ ընելով Առաջնորդարանի գործերը դանոնք իրենց հաչիւններուն կը ծառայցընեն, զեղծումներ կ'ընեն, եւայլն եւայլն խոսքեր, որոնք սակայն ցարդ պաշտօնական գոյն մը չէին առած։

Այս տարի երբ վարչութիւնը անցաւ տարիներ ուղղութեան մը ձեռք (հինները մեծ մասամբ գուրս մնացին ժողովներէն), եղիկ վարդապետի իսկ նախաձեռնութեամբ առաջին խնդիրը եղաւ այս հաչուեքննութիւնը։ Տնտեսական Մարմնորը յանձնախումբ մը կազմելով անոր յանձնեց այդ հաչիւներու քննութիւնը։ Յանձնաժողովը յետ քննութեան տեղեկագիր կազմեց որուն մէջ քանի մը հաչիւններով 60 ոսկիի զեղծում մը կը վերագրուի վերոյիշեալ անձին ու այդ մասին իր բացատրութիւնները առնելու համար զայն կը կանչեն ժողովին Մարզը կը մնար երթալ, սա պատճառաբանութեամբ թէ միայն օրինական ժողովի մը առջեւ բացատրութիւններ կուտայ։ Այն տանն ալ ընտեսական ու քաղաքական խառն ժողով մը կազմելով կը կանչէ զայն. կ'երթայ ու քննութիւնը կը սկսի 15 ոսկիի խնդրով մը, զոր եկեղեցւոյ ժողովականը տուած է եղեր պանձպետին, իսկ սա ալ Խորով վարդապետին (նախկին տեղապահ)։ Բայց վարդապետը չկըրնալով առած բլալը ընել, կը յայտարարէ թէ ես տուած եմ բայց էքմէքճեանին տուած (անունը ծածկելու պէտք մը չեմ տեսներ), իսկ այս վերջինը տուած չեմ կ'ըսեր։ Ահա այս մասին երբ ան չտուած բլալը կը պնդէ ու կ'ըսէ թէ արդէն իր բացատրութիւնները նախկին տնտեսական խորհուրդին տուած ու վերջացած է այդ խնդիրը եւ կրնան այն տանեղած տրամադրութիւնները կարդալ, տիւանները կրքի ելած կը սկսին իր հասցէին անարգական խոսքեր ընել եւ բանէ մէկ կը խօսի, որուն վրդովիչեալ անձը դիտել կուտայ.— «Ես կը կարծէի թէ կանչուած եմ հոս լուրջ, չէզոք մարդոցմէ կազմուած խորհուրդի մը առաջ իմ բացատրութիւններս տալու, բայց երբ կը տեսնեմ գիս կ'անարդէք, այլեւս ինձ կը մնայ լռել ու հեռանալ» էքմէքճեան երբ կ'ուզէ հեռանալ, վարդապետը կը սկսի իր կարգին անարգական բառերով զայն ա-

բակել, որոնց արձադարձական կերպով պատասխանելէ յետոյ յիշեալը կը մեկնի։

Ատկէ վերջ էքմէքճեան կը սպասայ Գաւառային Ժողովէն ղեկուցագիր մը թէ ուր օրուան մէջ երթէ իր հաչիւները, բացատրութիւնները չտոյ ու զանոնք չմաքրէ ու իր վարդապետին ու Գաւառային Ժողովին ըրած անարգանքները ետ չառնէ, օրինական միջոցներու պիտի դիմուի։ Էքմէքճեան այս զեկոյցին կը պատասխանէ թէ չէզոք մարդոցմէ կազմուած ժողովի մը առջեւ երբեք չի խուսափիր իր բացատրութիւնները տալէ։ Իսկ գալով այն միջադէպին որ անցեր է իր ու վարդապետին միջեւ, կրքերու աղդեցութեան տակ, ինքզինքը բնաւ պատասխանատու չի դանէր որովհետեւ նախայարձակը ինք չէ եղած եւ լոկ լսուածներուն պատասխանած է։

Հոս ըսենք միջանկեալ որ արդէն այս միջոցին ամբողջ ժողովրդին մէջ տարածուած էր այդ խնդիրը (հաչուոյ եղծման) գէշ ու չափազանցուած դոյներով տակ, ի հարկէ աննպաստ էքմէքճեանին զոր ժողովուրդը կը դատապարտէ անպայման, հիմնուելով ցարդ պաչտօնական թէ անպաչտօն մարդոցմէ ընուածներու վրայ։

Ատկէ վերջ Վարչութիւնը զայն դադրեցնելով ժողովականութենէ, չի հրաւիրեր առաջն. ընտրութեան ինչպէս եւ այս ժողովին։

Իբր Ա. օրակարդ կը քննուի թէ ինչ պէտք է ընել ու ինչ որոշում տալ այդ խնդրին։ Նկատելով որ արդէն իր հաչիւները ունին ի ձեռին, որոնք պարզ կերպով զայն կ'ամբաստանեն, ու քանի որ բարոյական պատասխանատուութեան խնդիր մը կայ, կ'որոշուին նախ իր բացատրութիւնները առնել ու յետոյ կարգադրութիւն մը ընել։ Ու հին յանձնաժողովին վրայ 3 անդամներ ալ աւելցնելով անոնց կը յանձնուին այդ բացատրութիւնները առնել ու տեղեկագրել ժողովին։

Իսկ. Բ. օրակարդին դալով, առնուազն կ'ըսէ թէ քանի որ հին ընտրութիւնը ինքն իրեն բեկանած է (?!) նորին ձեռնարկելու է։ Այդ խնդիրը Նոր Կիրակիէն վերջ կը ձգուի։

* * *

Բանի մը բացատրութիւններ.—

Զեղծումի խնդրին մասին առ այժմ յայտնելով իմ կարծիքս ու ցարդ կազմած համոզումս, կը սպասեմ որ այդ խնդիրը իր ներկայ անորոշ վիճակէն ելլելով, երկու կողմէ եղած բացատրութիւններով առանց վերջակէտ իր իրական դոյնը ու յստակութիւնը ստանայ ժողովրդին համակրանքը, համարումը ցարդ չարաչար զօրծածուած, խարուած է, եւ կամ ինչ հաչիւներէ, կրքերէ զերծուած բարոյապէս կը ատոքանգնին մեկը, կը ձգեն անոր վարկը։

Այս մասին առ այժմ իմ համոզումներս ինձի վերապահելով մեկնում, կը զարմանամ ու չեմ կրնար հասկնալ թէ ինչո՞, երբ պաչտօնապէս էքմէքճեան էֆ. կ'ամբաստանուի, երբ ամբողջ համայնք մը հիմնուած այդ պաչտօնական մարդոց խօսքերուն վրայ, ու չկանչուի առանց դէմ ո եւ է հրապարակային հերքում իր կողմէ, զայն կը դատապարտէ առանց այլ եւ այլի, խնդրոյ նիւթ անձը գոնէ հրապարակաւ, լրագրութեան միջոցաւ չի տար իր բացատրութիւնները, հերքումները։ Այսպիսի պարագայի մը դոնէ բնաւ արդարանալի չէ թուլութիւն մը կամ համարհանք մը, ըսուածներուն համար։ Ամէնէն նպատակայարմար միջոցը իր կողմէ բացատրութիւն արուիլը պիտի ըլլար, որուն իրաւացի կերպով կը սպասեն ա-նունք, որոնք չեն ուզեր երկար տարիներ-րու աչխատասէր մը դատապարտել։

Սանասարեան վարժարանի ինամակալութիւնը յառաջիկայ չաբաթ օր կը գումարուի Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ։ Ինամակալութիւնը զբաղեցնելու պիտի զբաղի Սանասարեան վարժարանի վերաբերեալ ամէն հարցերով։

×

Թիֆլիսեն գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ «Նոր Դար» լրագիրը դադրեցուցեր է իր հրատարակութիւնը, նկատելով որ չէ կրնար հասկնալ թէ ինչո՞ Ա. Ղեւոնդեան եւ վարժարանաց։

×

Ցարդ անդամ ըլլալուն, բարեհաճութիւնը ունեցած է զայն պատմելու անկեղծաբար, առանց բան մը ծածկելու։ Երեւակայեցէք, Ուսումն. Խորհրդոյ քարտուղար էֆէնտին որ չատ բնական պատճառաւ մը ուանդապան է Խորհուրդին բոլոր խնդիրներուն, ծրագիրը կրծանօթացեր էր Ուսումն. Խորհուրդը այս պահուս այդ ծրագիրը կը փնտռէ, եւ ոչ ոք գիտէ թէ պիտի կրնա՞յ գտնել։

Մեր մտքին, կը մտածենք որ երթէ երբեք պատասխան Խորհուրդին այդ յոյժ պատասխան քարտուղարը Կրթական տեսուչ անուանուեր Պոլսոյ ազդ. վարժարաններուն,—բան մը որ քիչ մնաց պիտի յաջողէր,—ինչ պիտի ըլլար արդիւնքը Օրին մէկին ալ վարժարաններու ճամբան չէ՞ պիտի կորսնցնէր։

×

Թրիքիեան գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ «Նոր Դար» լրագիրը դադրեցուցեր է իր հրատարակութիւնը, նկատելով որ չէ կրնար հասկնալ թէ ինչո՞ Ա. Ղեւոնդեան եւ վարժարանաց։

×

Ցաղիւղի քահանաներուն դէմ դատաստներ կը յայտնուին մեղ թաղեցիներու կողմէ։ Այդ չնորհուհներուն, Զատկի առթիւ անօրինէքի պատելու աճապարանքէն ըմնուած, Զատկի երեքչաբթի օրը պատարագ անգամ չեն ըրեր։ Աւագ ուրբաթ օրն ալ, ա՛յն տասիճան կարճեցուցեր են արարողութիւնները որ ժամը տասնին աւարտեր են։ Տասնէն վերջ եկող ժողովուրդը եկեղեցիին դուռները գոց դտնելով տխրութիւնը կը տուն վերադառնայ։ Թաղեցիները կը խնդրեն որ խիստ կարգադրութիւն մը ըլլայ այդ քահանաներուն նկատմամբ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՑՍՕՐՈՒԱՆ

ԱՈՒՍԻԿ, 30 ապրիլ.—Պայթում մը տեղի ունեցաւ Տօպչօղի հանքին մէջ։ 8 հոդի մեռան եւ 6 հոդի ալ վիրաւորուեցան։ Երեք հոդի ալ չեն գտնուած տակաւին։

ԿԻՄՊԻՆՆԷՆ.— Զինուորական ատեանը, նկատելով որ ապացոյցներ կը պակսին, անպարտ արձակեց Մարթել եւ Հէքել ասոնները որոնք ամբաստանուած էին հարիւրապետ Կրօզիկի սպանութեան առթիւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հաւաստի աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ յոյս կայ հաչտութեան կընքման մասին։

ՆԻՒ-ՅՈՐՔ.—Կաղօլինի պայթում մը տեղի ունեցաւ «Ֆիւլթըն» ընդծովեայ նաւին մէջ, Տըլավարի մօտերը։ Հինդ հոդի վիրաւորուեցան՝ որոնցմէ մէկը ծանր կերպով։

ԲԱՐԻԶ.—Սերպ փոխառութիւնը պիտի ըլլայ 60 միլիոն, հարիւրին 4ով, տասը տարիէն դանձելի։ Հրապարակ պիտի հանուի յառաջիկայ հոկտեմբերին միայն։ Բաչխառութիւնն է սերպիական երկաթուղիներու հասոյթը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բրիթորիայէն հասած հեռադիր մը կ'ըսէ թէ Վրիհէթի եւ Ութրեխթի քօմանտոները, ինչպէս նաեւ զօրավար Պոթա կուսակից են հաչտութեան կընքուելուն։

ԲԼԷԹԱ.—Պ. Լանկ՝ Հունգարիոյ առեւտրական նախարար անուանուեցաւ։

ՊՈՒԷՆՈՍ-ԱՅՐԷՍ.— Արժանթինի կառավարութիւնը ստացաւ իրաւարարատեանին վճիռը՝ որ կը հաստատէ այն իրաւունքները՝ զոր Արժանթինի կառավարութիւնը ունի Չիլիի հողին վրայ գտնուղ իր արդի ստացուածքներուն մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զրոյց կը չրջի թէ զօրավար Տըլարէյ, ինչպէս նաեւ երեք Պոէր քօմանտոներ հպատակութիւն յայտնած են Անգլիացւոց։

ՀՌՈՄ.— Իտալական խորհրդարանը 334 գէմ 163 ձայնով քուէարկեց 3½ ֆունսոլիտ նոր վարկի մը հաստատումը։

Լ. Հէյ.—Վիլհելմինա թագուհին վճակը երթալով կը լաւանայ, ու ո՛չ եւ է մահադութիւն չի պատճառէր։

Լ. Հէյ.—Բրիւկէր նախագահին չրջանակին մէջ կը հերքուին Պոէր պետերու հպատակութեան մասին տարածուած զրոյցները։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Շէյխ Նախագահ կարեւոր գիր մը զրկած էրիւկէր նախագահին, ինչպէս նաեւ Եւրոպա դանուղ Պոէր պատուիրակներուն։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 30 ապրիլ.—«Նոյե Ֆրայէ Բրէսէ» կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարը հրաժարական տուեր է։

ՎԻԵՆՆԱ.— Վիեննական թերթի մը թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Ցրանսայի վարչապետին հետ, երեսփոխանական ընտրութիւններու մասին։ Պ. Վալտէք Ռուսօ յայտարարեր է թէ ընտրութիւնները կառավարութեան նպաստաւոր են, հետեւաբար սակէ վերջը ո եւ է պայքար անօգուտ է։ Պ. Վալտէք Ռուսօ հրաժարելու մտադրութիւն չէ յայտնած։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Մ. Ծ. Գ. Էֆ. Ռոտոսթօ.—Ձեր ղրկած մանուածոսը ստացած եւ գանձած ենք։

ՎԻՒԱՄ Էֆ. ԱՐԱՊԵԱՆ, Բէչան.—Բէչան Գարեգին Արապեան հացէով ցարգ ձեզ ղրկուած թերթերուն բաժնեդինը եւ Մալկարայի գործակալութենէն ձեր քով մնացած գումարը հաճեցէք փոխանցնել մեզ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 17 Ապրիլ			
Օսմ. Բան. Սեռի Դ. Օ.Ո.	28	02	—
Ամէնէն բարձր գին »	28	02	½
» վար գին »	27	37	½
Ալեվրէ »	—	—	—
Բաւմէլի երկաթ. ֆր.	111	37	½
Ամէնէն բարձր գին »	111	50	—
» վար գին »	110	87	½
Թրանսվալ »	160	—	—
Ամէնէն բարձր գին »	160	—	—
—			
8 օրուան Քոնսոլիտ	190	—	—
8 » Երկաթուղի	1	25	—
ԲԱՅՈՒՄ, 18 Ապրիլ			
Օսմ. Բան. Սեռի Դ, Օ.Ո.	28	06	½
» ժամ 5ին «	28	07	—
Բաւմ. երկաթուղի Ֆր.	112	—	—
» » ժամ 5ին »	112	12	½
—			
Թոպագ Թիւրք Ռէժի	13	37	—
Սիկարէթ, Սեռի A	0	16	—
» B	0	72	—
Պանգ տը Մէթելին	8	30	—
Ագիսն տէ Թրամուէյ	5	82	—
Ժէնիսթան	1	55	—
Սօսիէթէ տ'Ալպէ Լանա	3	55	—
Դրէտի ժէնէրալ	0	10	—
Սօս. Օթ. տը Ֆիւլ է տթ-Ժ	1	50	—
Ագռիան Թօմմէրշիալ	0	9	—
Թօպագօ Փօրթօրիչօ	0	8	09
Անթրեպրիզ Փէներալ	0	6	06
5% Հէլլենիք 1881	198	—	—
Պանգ Նասիոն. Յուն.	410	—	—
Լօրիւմ	72	—	—
Թրանսվալ	154	—	—
Պոլսոյ Քարափի Ընկ.	487	50	—
Տէրքօզլի Ջրի Ընկ.	275	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	434	—	—
Բրէտի Ֆոնսիէ Լ'էյ	268	—	—
Անատօլու Երկաթ.	10	62	—
—			
ՓՈՂԱՆԱԿԱԴԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	109	—	½
» » » չէք	110	—	¼
Բարիզ » »	23	05	—
» » » չէք	22	86	¼
Պերլին անտակաս չէք	18	63	—
Վիեննա » »	21	80	—
—			
ԴՐԱՄ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Անգլ. Ոսկի	110	08	—
» Ֆրանգնոց	87	26	—
» Մարքնոց	107	10	—
Բօլ Լիմբերթալ	90	20	—
Բրլմից	51	07	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	08	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	25	—
Մէճիտիէ մանրադ	103	15	—
Պեշլիք	103	20	—
Մէճ-ուլիք	100	—	—
Բաւլի արծաթ	68	20	—
Շիլին	109	—	—
Ֆր. արծթ. ֆրնս.	87	10	—
» » բաճկն.	86	—	—
» » խաչկն.	77	—	—
Ռէճիտա	09	—	—
Բաւլի Թղթադրամ	8	58	60
Յլօրին »	9	06	—
Մարք »	107	30	—
Տրախմի »	37	—	—
Անգլ. ոսկի »	10	05	—
Ցրանս. » »	87	30	—
Բաւճկն. » »	86	30	—
Պաւլ. » »	86	20	—
Խաչկ. » »	85	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 30 Ապրիլ			
3% Ֆրանսկն.	101	07	—
3½ % »	102	50	—
Օսմ. Բանս. D	25	95	—
Բաւմ. Երկ.	112	75	—
Օսմ. Ռէժի	318	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	565	—	—
Օսմ. Մաքս	518	25	—
Օսմանիէ	457	50	—
Բէրիօրիթէ Թիւրք	—	—	—
Ֆրէտի Լիճնէ	—	—	—
5% Իտալական	101	55	—
Սպանիական արտաքին	78	75	—
Թէմվէքի փոխառութ.	445	—	—
Մեկանիք-Կ. Պոլսոյ երկ.	274	—	—
Գետապա երկթ.	357	—	—
Թրանսվալ Բանս.	159	—	—
Իտալական 1890	—	—	—
Չէք Լանտոնի վրայ	25	17	—
Լոնտոն, 30 Ապրիլ			
Անգլ. Բանս.	94	81	—
Օսմ. Բանքի B	51	—	—
» C	27	37	—
» D	25	50	—
Օսմ. Պանգա	12	62	—
Լիվերփէնէ Իւնիոնիէ	108	50	—
Տօմինիոն	105	—	—
Ագյրնի երկաթուղի	14	50	—
Գետապա »	84	50	—
5% Իտալական	—	—	—
5% Հէլլենական 1881	39	—	—
Ռանդ Նասիոն. »	30	50	—
Մ'օնօրոլ »	42	—	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Պուլկար 1888 6%	87	50	—
Թրանսվալ Բանս.	06	13	—
Փոխառ. Բարլէի վրայ	25	32	½
Վիեննա, 30 Ապրիլ			
Բաւմ. երկթ.	107	50	—
Օսմ. Ռէժի	291	—	—
Փոխն. Լոնտոնի վրայ	240	10	—
—			
Տրիեսթէ, 30 Ապրիլ			
Ռանթ Օսմ. Սեռի D	25	50	—
Բաւմ. երկաթուղի	110	25	—
—			
Պերլին, 30 Ապրիլ			
Բաւմ. երկաթուղի	112	60	—
Բաւլի (100ը)	216	25	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	32	—
—			

ՅԵՂԵՏ ՎԿԱՀՈՍ

ՈՍՄ ՆՅՈՒՅԳ

ԲՐՈՄՈՒՐ ԿԱԼՑԻՈՒՄԻ

Վ.

ՓՈՍՏԱՐԱՆ ՄԸ ԲԱՑԱՒ

Ծ.

— Ինչպէ՞ս կրնայ ըլլալ որ ես, որ միշտ ուզած եմ ամէն հիմունք դիմակայել ու ինքզինքս ազատ պահել, հիմա ինծի համար ամէն ինչ կորսնցուցած եմ, ամէն ինչ, մինչեւ անգամ ինքզինքս։ Ես, որ միշտ ուզած եմ ամէն ինչ ինքս տիրապետել, հիմա ամէն ինչ ինծի կը տիրապետէ։ Ես, որ միշտ ուզած եմ ամէն ինչ ինքս ղեկավարել, հիմա ամէն ինչ ինծի կը ղեկավարէ։ Ես, որ միշտ ուզած եմ ամէն ինչ ինքս ստեղծել, հիմա ամէն ինչ ինծի կը ստեղծուի։ Ես, որ միշտ ուզած եմ ամէն ինչ ինքս ապրիլ, հիմա ամէն ինչ ինծի կ՚ապրի։

Ծիծաղեցաւ դառնօրէն ու ձեռքերը դէպի երկինք պարզելով՝ գոչեց.

— Ո՛հ,